

Bilag 1

Dato: 14. april 2005

Sagsnr.: 263418

Dok.nr.: 1569612

Baggrundsnotat vedr. mål for sprogstimuleringsindsatsen i daginstitutioner

I indstillingen 'Mål for sprogstimuleringsindsatsen i daginstitutioner' foreslås følgende målbare mål vedtaget af Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget:

1. Alle tosprogede børn taler og forstår så godt dansk, at de kan deltage i skolens undervisning og øvrige aktiviteter, når de starter i skolen
2. Det pædagogiske personale, der varetager sprogstimuleringsindsatsen, efteruddannes løbende, så det er kvalificeret til opgaven og har kendskab til ny viden og metoder indenfor sprogstimuleringsområdet
3. Alle institutioner med tosprogede børn har udvalgt en sprogansvarlig

Nedenfor redegøres i skemaform for, hvorledes der vil blive målt på målene, samt hvordan og hvornår Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen aflægger status til Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget.

Hvad angår det første mål afventes testmateriale fra Undervisningsministeriet, der ifølge konsulenter fra ministeriet vil blive udgivet i løbet af 2006. Der kan derfor først aflægges resultat for målet i forbindelse med status 2007.

Beslutningen om at bruge materiale fra Undervisningsministeriet skyldes, som omtalt i indstillingen, ønsket om at kunne sammenligne resultater fra Københavns Kommune med andre kommuners resultater. Det vil ikke være hensigtsmæssigt, at Københavns Kommune i første omgang udvikler eget materiale- for herefter at gå over til Undervisningsministeriets materialer kort tid efter.

Mål	Alle tosprogede børn taler og forstår så godt dansk, at de kan deltage i skolens undervisning og øvrige aktiviteter, når de starter i skolen	Det pædagogiske personale, der varetager sprogstimuleringsindsatsen, efteruddannes løbende, så det er kvalificeret til opgaven og har kendskab til ny viden og metoder indenfor sprogstimuleringsområdet *	Alle institutioner med tosprogede har udvalgt en sproplansvarlig
Målgruppe	Alle tosprogede børn, der modtager sprogstimulering i henhold til folkeskolelovens § 4a ved indskrivning til skole	Daginstitutioner med tosprogede børn ifølge den årlige statusindberetning.	Daginstitutioner med tosprogede børn ifølge den årlige statusindberetning.
Måleinstrument	National sprogttest fra Undervisningsministeriet	Kursusdeltagerlister fra CVU Storkøbenhavn	Institutionernes årsplaner/evaluering af handleplaner
Hvem måler og registrerer?	Det pædagogiske personale i daginstitutionerne tester børnene	CVU Storkøbenhavn udformer deltagerlister	De pædagogiske konsulenter samler op på institutionernes evalueringer
Opsamling- hvem og hvordan?	K06 samler op via institutionernes statusindberetning på www.kk.dk/buintegration	K06 samler op via institutionernes statusindberetning og CVU Storkøbenhavns lister	K06 samler op på de 15 bydeles opsamling af årsplaner
Hvornår på året måles der?	Det er ikke afgjort, der afventes materialer fra UVM i løbet af 2006	Der måles for det foregående år i løbet af foråret	Evalueringen af handleplanen fortæller om det foregående år. Institutionerne afleverer årsplaner i april og de pædagogiske konsulenter afleverer opsamlingen i september
Fremlæggelse for FAU første gang	Ved den årlige statusberetning for sprogstimulering 2007	Ved den årlige statusberetning for sprogstimulering 2005	Ved den årlige statusberetning for sprogstimulering 2005

*Institutioner med mere end 25 % tosprogede sender mindst en ansat på et centralt sprogstimulerings-kursus hvert år

Institutioner med 1-25 % tosprogede børn sender mindst en ansat på et centralt sprogstimulerings-kursus hvert andet år

Bilag 2**Oversigt over sprogstimuleringsmetoder i daginstitutionerne fordelt på bydele 2004**

Bydel	Ansættelse af sprogpædagog/ vejleder	Sprogstimuleringsmetoder
Christianshavn	Nej	Højtlesning, musik, drama, udflugter, leg, diverse spil
Indre By	Nej	Sprogposer, rim og remser, rytmik, historiefortælling, vendespil, sanglege, udflugter, samtaler
Indre Nørrebro	Ja	Spil, sang, højtlesning, rytmik, sanglege, sprogposer, ord på handling, rim og remser, samling, temaer, udflugter, teater, leg, visuelle historier, kreative aktiviteter, samtaler, børnemøder
Indre Østerbro	Nej	Historielæsning og fortælling, sang og sanglege/bevægelse, diverse spil, udflugter
Sundby Nord	Nej	Sang, rytmik, tegning, madlavning, ture, sprogposer, historier, fototavle, rim og remser, diverse spil, teater, samling,
Sundby Syd	Nej	Sang og rytmik, historier, daglige samtaler, sprogprojekter, sprogposer, drama-eventyr, emnearbejde, rim og remser, spil, udflugter, billeddokumentation
Amagerbro	Nej	Dramaforløb, projektarbejde, musik, drama, rytmik, rim og remser, højtlesning
Kongens Enghave	Ja	Samtaler, leg, sprogposer, musik, rytmik, historier, computerspil, 'trin for trin', rim og remser, udflugter
Valby	Ja	Sprogposer, spil, sang og sanglege, teater, højtlesning, historiefortælling, temature, teater, samling, fotoudstilling
Ydre Nørrebro	Nej	Motorik, rytmik, billeddokumentation, udflugter, rim og remser, sang, højtlesning-genfortælling, kreative tiltag, udflugter
Ryvang	Ja	Rytmik, sprogposer, rim og remser, sang, hånddukker, historiefortælling, udflugter
Bispebjerg	Ja-delvis	Samling, sprogposer, sang, musik, rytmik, tælledukker, temaarbejde, samtale og højtlesning, opgaveløsninger, farvetælleark, teater, udflugter, sprogkister, rim og remser, rollespil, spil, collager, lydbånd, billeder, samle spor, sproglapper, Eventyr
Brønshøj-Husum	Ja-delvis	musiske metoder, billedkunst, drama, sprogposer, samling, højtlesning, teater, udflugter, emner
Vanløse	Nej	højtlesning, sprogposer, rim og remser, rytmik, spil
Vesterbro	Ja	Sange, sanglege, rim og remser, rytmik, kropsbevidsthed, musik, højtlesning, bøger, sproglig opmærksomhed, udflugter, teater og eventyr, sprogposer, spil, leg, projekter

Bilag 3

Udviklingsprojekt om sprogstimulering af tosprogede småbørn i Københavns Kommunes børnehaver/integrerede institutioner.

Anne Holmen, DPU

Peter Mikkelsen, CVU Storkøbenhavn

Med udgangspunkt i Borgerrepræsentationens hensigtserklæring (sept. 2003) om sprogstimulerende indsats overfor førskolebørn foreslås, at der iværksættes et udredningsarbejde og et forskningsbaseret udviklingsarbejde, der skal analysere en hidtidig indsats og udvikle forslag til udvikling af indsatsen.

Projektet tænkes opbygget i 3 faser, hvor fase 2 og 3 forløber parallelt.

Fase 1: Undersøgelse af den sprogstimulerende indsats, dens indhold, organisering og mulige effekter.

Fase 2: Udvikling og afprøvning af metoder i den sprogstimulerende indsats.

Fase 3: Forskningsprojekt om (andet)sprogtilegnelse i dagtilbud.

1. Undersøgelse af den sprogstimulerende indsats, dens indhold, organisering og mulige effekter.

Formålet med undersøgelsen er at beskrive den nuværende sprogstimulerende indsats og dens betydning for tosprogede børns sprogtilegnelse. Undersøgelsen vil ikke i denne fase udgøre en dybtgående og ”fuldstændig” beskrivelse men tænkes at give et billede af indsatsen, som kan give afsæt for hypoteser og forslag til afprøvning i de efterfølgende faser.

Undersøgelsen består af

- en kortlægning af indsatsen og de forskellige måder den organiseres på
- indsatsens betydning for udvikling af flerkulturelle og sprogpædagogiske kompetencer hos personalet i dagtilbudene

- sammenhæng mellem forskellige måder at organisere indsatsen på og børnenes sprogtilegnelse og sprogbeherskelse (fx institutionen som sprogligt miljø, organisering af fonetisk træning og arbejde med barnets ordforråd)
- sammenhænge mellem sammensætning af børnegruppen (antal minoritetsbørn ifht. etnisk danske børn, børn med samme modersmål eller mange forskellige), pædagogisk design og effekter ifht minoritetsbørnenes sprogtilegnelse.

Undersøgelsen vil blive foretaget som

- en undersøgelse af planer og beskrivelser fra socialcentrene
- en spørgeskemaundersøgelse omfattende alle dagtilbud
- interview med udvalgte pædagogiske konsulenter og personale i udvalgte dagtilbud
- beskrivelse af hvordan tosprogede børn klarer sig (sprogligt) i skolestarten – og den mulige sammenhæng med den sprogstimulerende indsats i dagtilbudet.

Tidsplan:

Efterår 05: Forberedelse af undersøgelse, udvikling af design, spørgeskema mv.

Forår 06: Der arbejdes med de forskellige dele af undersøgelsen.

Efterår 06: Videre undersøgelsesarbejde – udvikling af hypoteser og modeller, der skal afprøves i de næste faser.

Tidsforbrug: 6 månedsværk (forskere)

2. Udvikling og afprøvning af metoder i den sprogstimulerende indsats.

På baggrund af ovenstående undersøgelse og hvad der i øvrigt er af viden nationalt og internationalt om sprogpædagogisk arbejde med børn fra etniske minoriteter udvikles modeller for konkrete projekter om sprogpædagogisk arbejde i dagtilbud. Der arbejdes især med indsatser i børnehaver/integrerede institutioner jvnfr. folkeskolelovens § 4a . Der vil imidlertid også blive udviklet og afprøvet metoder i den tidlige indsats – jvnfr. servicelovens §8 a om pædagogiske læreplaner i dagtilbud for børn.

Der vil blive arbejdet med metoder, hvor det sprogpædagogiske arbejde omfatter hele dagtilbudet – og hvor der arbejdes med særlig træning (sprogpædagog, sprogrum olign) – og kombinationer heraf. I alle tilfælde vil metoder til samarbejde med forældrene indgå idet forældrenes opbakning til barnets liv og læring i institutionen må anses for en særdeles væsentlig parameter.

Sideløbende med udviklingsarbejdet vil der blive arbejdet med udvikling af metoder til at vurdere effekten af indsatsen.

Tidsplan:

Efterår 06: udvikling af design, udvælgelse af daginstitutioner

2007 og 08 arbejde med projektet

forår 09 konklusioner og rapport

Tidsforbrug (forskere): 12 månedsværk. Dertil kommer tid til de deltagende pædagoger mv.

3. Forskningsprojekt om (andet)sprogtilegnelse i dagtilbud.

I sammenhæng med metodeudviklingsprojektet i fase to arbejdes med at undersøge børns sprogtilegnelse i den kontekst, dagtilbudet udgør. Formålet med projektet er at skabe viden om børns sprogtilegnelse i en institutionel kontekst i almindelighed og andetsprogtilignelsen i særdeleshed.

Forskningsprojektet tænkes foregå i et tæt samspil med metodeudviklingsprojektet i fase 2.

Tidsplan:

Efterår 06 udvikling af forskningsdesign

Ansøgning om midler – sammen med Københavns kommune

2007 og 08 Arbejde med forskningsprojektet

Forår 09 Konklusioner og rapport.

Tidsforbrug: 18 månedsværk (forskertid). Det kan overvejes at søge et ph.d stipendiat.

Projekterne udføres af forskere/medarbejdere ved DPU (Institut for Antropologi) og CVU Storkøbenhavn (videncenter for interkulturel pædagogik).

Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget
Sekretariatet, Rådhuset
1599 København V

Dato: 16. juni 2005
J.nr.: 266157

Høring vedr. plan for sprogstimuleringsindsatsen i Københavns Kommune

Integrationsrådet i Københavns Kommune har på møde d. 2. juni 2005 drøftet høring vedr. Mål for sprogstimuleringsindsatsen i dagsinstitutioner. Integrationsrådet skal i den forbindelse udtale følgende:

”Integrationsrådet vil gerne benytte lejligheden til at tilkendegive sin tilfredshed med Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens mål for sprogstimuleringsindsatsen i dagsinstitutioner.

Ved hørings om mål for sprogstimulering i 2004 roste Integrationsrådet Kommunens målsætningen om at alle kommunens børn skal have et alderssvarende dansk ved skolestart 2006. Integrationsrådet vil benytte lejligheden til endnu engang at opmuntre til at kommunens sprogstimuleringsindsats intensiveres.

Integrationsrådet finder det positivt, at det pædagogiske personale, der varetager sprogstimuleringsindsatsen, efteruddannes løbende, så det er kvalificeret til opgaven og har kendskab til ny viden og metoder indenfor sprogstimuleringsområdet.

Endvidere, at der kommer et ensartet niveau indenfor undervisningen – herunder at alle institutioner med tosprogede børn har udvalgt en sprogsvarlig.

Slutteligt, at der gennemføres et videnskabeligt metodeudviklingsprojekt og at dette projekts anbefalinger følges op i en fremsættelse og justering af målsætningen for sprogstimuleringsindsatsen i kommunen.”

Med venlig hilsen

Hikmat Hussein
Formand

/ Hanna Kledal
næstformand

Rådhuset
1599 København V

Telefon
33 66 33 66

Direkte telefon
33 66 24 58

Telefax
33 66 70 75

E-mail
Integrationsraadet.kbh@faf.kk.dk

BILAG 5

Københavns Kommune
Det rådgivende Integrationsudvalg

Modtaget
- 7 JULI 2005
Kontoret for service til børnefamilier

Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen
Børnepasning og Sundhed
Bernstorffsgade 17
1592 København V

Att.: Christina Breinholt Schou

Dato: 5. juli 2005

J.nr.: IU 21/2005

Høringssvar vedr. mål for sprogstimuleringsindsatsen i daginstitutioner

Hermed fremsendes Det rådgivende Integrationsudvalgs høringssvar til sagen IU 21/2005 – mål for sprogstimuleringsindsatsen i daginstitutioner.

Sagen (21/2005) har været til skriftlig behandling i Det rådgivende Integrationsudvalg, og udvalget godkendte følgende høringssvar:

”Det rådgivende Integrationsudvalg tager Familie- og Arbejdsmarkedsudvalgets beslutning til efterretning.”

Kopi af beslutningsprotokollen er vedlagt.

Med venlig hilsen

Bo Asmus Kjeldgaard
Formand for Det rådgivende Integrationsudvalg

BESLUTNINGSPROTOKOL ... fortsat

fra skriftlig votering tirsdag den 28. juni 2005

3. Høring vedr. mål for sprogstimuleringsindsatsen i daginstitutioner
(IU 21/2005)IU 21/2005

INDSTILLING OG BESLUTNING

Økonomiforvaltningen indstiller til Det rådgivende Integrationsudvalg

at Det rådgivende Integrationsudvalg beslutter at afgive vedlagte udkast til høringssvar til Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen.

Det rådgivende Integrationsudvalgs beslutning ved skriftlig votering den 28. juni 2005

Godkendt.

RESUME

Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget besluttede på sit møde den 11. maj 2005 at sende indstilling vedrørende mål for sprogstimuleringsindsatsen i daginstitutioner i høring.

Økonomiforvaltningen anbefaler, at Det rådgivende Integrationsudvalg i høringssvaret tilkendegiver, at udvalget tager Familie- og Arbejdsmarkedsudvalgets beslutning til efterretning.